

Vorbereidende Lesbrief (VO) Escaperoom WO II: De overval

Binnenkort gaan de leerlingen op excursie naar het Drents Archief. Daar zullen ze in de Escaperoom WOII meer te weten komen over de Tweede Wereldoorlog en de Gideonsbende in het bijzonder. Deze lesbrief bereidt leerlingen voor op het bezoek. Het programma kan gevolgd worden zonder de lesbrief met de leerlingen te doen, maar het vergroot de betrokkenheid en het begrip bij de leerlingen als de opdrachten uit de lesbrief wel gedaan worden. Dit wordt dan ook aangeraden.

Aansluiting kerndoelen SLO: Nederlands: 1,5,6,7,8. Mens en Maatschappij: 36, 37 (tijd van Wereldoorlogen), 40, 47.

Introductie

In deze lesbrief maken de leerlingen alvast kennis met het archief. Ook zullen ze een aantal opdrachten maken aan de hand van oude archiefstukken uit het depot van het Drents Archief. Deze archiefstukken hebben te maken met de Tweede Wereldoorlog.

Vraag de leerlingen of ze weten wat een archief is (een plek waar oude papieren bewaard worden die iets vertellen over de geschiedenis).

Tijdens het bezoek aan het archief, zullen de leerlingen nog meer te weten komen over het archief en over knokploegen in de Tweede Wereldoorlog en het Huis van Bewaring. Het Huis van Bewaring staat pal naast het Drents Archief. Daarnaast loopt het 11 decemberlaantje hier langs. Daar vlakbij vond op 11 december 1944 ‘De overval’ plaats door leden van de knokploeg Noord-Drenthe. Zij probeerden om hun door de Duitsers gevangen genomen vrienden te bevrijden uit het Huis van Bewaring. Dit liep goed af. Vertel de leerlingen dat ze in de escaperoom in de huid kruipen van leden van de knokploeg en gaan proberen om op tijd hun klasgenoten te bevrijden uit de escaperoom.

Opdracht 1:

Op de foto is de Oude Witterbrug in Assen te zien. Beschrijf wat je ziet op deze foto.

.....

.....

.....

.....

Deze foto is genomen op 10 mei 1940. Wat gebeurde er op deze datum? Je mag het opzoeken op internet.

.....

.....

.....

.....

Door wie of wat is deze brug vernield denk je?

.....

.....

.....

Nog zie ik hem lopen op de Gedempte Dintel
 Het zware pak beddegoed op de rug en de lood-
 zware koffer in zijn hand Een man was bij
 de vijftig ... mager, kager; ~~met~~ Felkens
 zette hij de koffer neer, en stond weer naar
 ons te wijven ... soms met beide handen..
 Zo ging een huissvader zijn huis uit ... ~~de~~ ~~en~~
 moest zijn vrouw en kinderen achterlaten. Ik
 was naar mijn kamer gegaan en stond in de
 balkondeur, Chieder en Chilly won het raam
 19 jaar koudly hard was zijn gesin geweest,
 de kinderen opgevoed ... Ik kon me best van
 stellen water koen in hem om ging. Daar ston-
 pelde hij weer weder. Wij stonden te huilen.
 Hij zette de koffer weer neer, keerde zich
 om en stond weer te wijven .., de wijven.....

Opdracht 2:

In het archief bewaren we ook oude dagboeken
 en verhalen. Hiernaast zie je een fragment uit
 het dagboek van Benno ter Berg, een jongen die
 in de Tweede Wereldoorlog leefde. Hij beschrijft
 hoe zijn vader vertrekt naar een werkkamp van
 de Duitsers. Benno zal zijn vader nooit meer
 zien.

Lees de tekst hiernaast. Kun je het handschrift
 lezen? Hoe denk je dat het fragment verder gaat?
 Schrijf dat hieronder.

.....

Opdracht 3:

Bekijk het archiefstuk hiernaast. Wat is de titel van dit archiefstuk?

.....

Lees de tekst. Waarom zou er geen rust en kalmte heersen?

.....

Waarom moeten de mensen hun verlichting (ramen) verduisteren?

.....

Jong, I. de, koopman in oud metaal enz. Alteveerstraat 67 (afw.).	Jonge, T. de, kelner, Oranjestr. 9.
Jong, I., de, venter in gr. en fr., Varkens- markt 11 (afw.).	Jonge, Jhr. Ir. W. M. de, hoofd-ingenieur provinciale waterstaat, Vaart N.Z. 116, 9.
Jong, J. de, portier Ziekenhuis, Tuinstr. 124.	Jongepier, A. M., assuradeur, Collardsl. 12.
Jong, Mw. wed. J. de, huish., Vaart 134.	Jongepier, J., dansleeraar en sigarenwinke- lier, Marktstraat 25, 9.
Jong, J. de, pakhuiskn., Groningerstr. 263.	JONGEPIER, JAAP, Erk. dansleeraar. Marktstraat 25, 9. Speciaal ingerichte zaal, Collardslaan 12.
Jong, J. de, arbeider, Langedijk 56.	Jongepier, K., dames-kapper, Brinkstr. 27.
Jong J. de, smid, Ericastr. 64.	Jongh, H. de, koopman in met. en mach., Rolderstraat 118 (afw.).
Jong, J. de, timmerman, Witterstr. 262.	Jongh, J. de, Prov. dienstleider N.A.F., Collardslaan 11.
Jong, Joh. de, venter in groenten, Anreeperstraat 97.	Jongman, A. L., metselaar, Violenstr. 50.
Jong, J. H. de, arbeider, Talmastraat 130.	Jongman, C., metselaar, Nieuwstraat 11.
Jong, K. de, l.l.-verpl., Dennenweg 1.	
Jong, L. R. de, letterz., Molendwarsstr. 30.	
Jong, M. de, koopman in oud metaal enz., Molenstraat 42, 9. (afw.).	

Opdracht 4:

Bekijk bovenstaand archiefstuk. Dit stuk komt uit 1943. Wat voor soort archiefstuk is dit denk je?

- A) Een pagina uit een telefoonboek
- B) Een pagina uit een adresboek
- C) Een register van de Duitse bezetter.

Je ziet een paar keer de afkorting (afw.) staan. Waar staat deze afkorting voor denk je en waarom staat dat in dit document?

.....

.....

.....

.....

Opdracht 5:

Jullie hebben nu een aantal documenten gezien die we in het Drents Archief bewaren.

Ga nu naar de website van het Drents Archief: www.drentarchief.nl. Ga op zoek naar informatie over één van de volgende onderwerpen. Dit doe je in groepjes. Presenteer daarna je gevonden informatie in bijvoorbeeld een filmpje, muurkant of eigen gekozen vorm. Denk ook na welke vragen de informatie bij je oproept. Zijn er dingen die je niet begrijpt? Op welke vragen zou je nog antwoord willen?

- Verzet
- Onderduiken
- Jodenvervolgning
- Voedselbonnen